

Міністерство освіти і науки України Рада молодих учених

01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 16. e-mail: governments@gmail.com, (066)4290993

№ 66 від 5 січня 2015 р.
щодо внесення змін до
Положення “Про проведення
конкурсів наукових проектів та
наукову діяльність ДФФД
України”

Голові Ради
Державного фонду
фундаментальних досліджень України
академіку НАН України Кухарю В.П.

Шановний Валерію Петровичу!

Висока ефективність наукових досліджень забезпечується, головним чином, якісними та прозорими процедурами конкурсного відбору проектів для фінансування. Враховуючи провідну роль Державного фонду фундаментальних досліджень у підтримці наукових розробок, зокрема у організації конкурсів наукових проектів для молодих вчених, вважаємо за доцільне внести ряд пропозицій щодо вдосконалення процедури проходження конкурсу і оголошення його результатів. Наведені нижче пропозиції, на нашу скромну думку, сприятимуть підвищенню якості наукових проектів, підтримуваних ДФФД, прозорості процедури конкурсного оцінювання та підвищенню авторитету вітчизняної науки в очах суспільства завдяки додатковим гарантіям довіри до його результатів.

Як відомо, загальновизнаною в світі практикою, що використовується переважною більшістю державних та приватних фондів фінансування науки в розвинутих країнах, є процедура *експертного оцінювання* проектів. Так, серед основних засадничих принципів професійного проведення експертної оцінки запитів на фінансування наукових досліджень, визначених Європейським Науковим Фондом (ESF) [1, с. 13], особливе місце посідає *прозорість* процедур рецензування та прийняття остаточного рішення про можливість фінансування запиту. Серед іншого цей принцип передбачає право заявників на: а) доступ до результатів оцінювання їх проектів експертами (зі збереженням анонімності останніх); б) отримання мотивованого пояснення остаточного рішення по запиту. Дотримання цих

рекомендацій дає змогу заявникам побачити об'єктивну критику їх роботи та врахувати зауваження при підготовці запитів у майбутньому. Це особливо актуально для проектів молодих вчених, які можуть не мати достатнього досвіду написання запитів на фінансування наукових проектів, що робить зворотний зв'язок особливо критично важливим.

Проаналізувавши положення про конкурсний відбір у провідних європейських та світових фондах фінансування наукових досліджень, можна зробити висновок, що практика інформування заявників про результати експертизи, а у разі негативного рішення по проекту – про причини його відхилення, є загальноприйнятною [2, Розділ III; 3, Розділ V, п. 5; 4, Стаття 2.6; 5, с.2]. З огляду на вказані аргументи, ми пропонуємо внести такі зміни до Положення “Про проведення конкурсів наукових проектів та наукову діяльність Державного фонду фундаментальних досліджень України”.

Наявна редакція	Пропоновані зміни
6. Проходження експертизи наукових проектів	
6.1. Усі допущені до конкурсу заявки наукових проектів проходять незалежну експертизу відповідно до Закону України “Про наукову і науково-технічну експертизу”. Інформація про зміст проектів і про проходження експертизи є строго конфіденційною. Відповідно до правил ДФФД експерти і співробітники ДФФД не мають права її розголошувати. Остаточний список підтриманих проектів та обсяги їх фінансування затверджуються на засіданні Ради ДФФД. Претензії за підсумками конкурсу до розгляду не приймаються. ДФФД не надає заявнику інформацію про причини відхилення проекту	6.1. Усі допущені до конкурсу заявки наукових проектів проходять незалежну експертизу відповідно до Закону України “Про наукову та науково-технічну експертизу”. Інформація про зміст проектів та їх розподіл по експертам є строго конфіденційною. Відповідно до правил ДФФД експерти і співробітники ДФФД не мають права її розголошувати. Остаточний список підтриманих проектів та обсяги їх фінансування затверджуються на засіданні Ради ДФФД та публікуються на веб-сторінці Фонду. Претензії за підсумками конкурсу до розгляду не приймаються. Після оголошення результатів конкурсу заявникам надається можливість ознайомитись з рецензіями експертів на свій проект. У разі негативного рішення, заявник має право отримати письмове пояснення в якому вказуються причини відхилення його проекту.

6.2.2. Попередня експертиза та реєстрація запитів наукових проектів для їхньої участі в конкурсі здійснюється за формальними ознаками (відповідність поданих документів умовам конкурсу). За результатами попередньої експертизи дирекція ДФФД приймає рішення щодо реєстрації запиту. Підставою для відмови в реєстрації запиту, що бере участь у конкурсі, може бути невідповідність змісту наукового проекту визначеним ДФФД науковим напрямам або затвердженим вимогам щодо оформлення та терміну подання запиту.	6.2.2. Попередня експертиза та реєстрація запитів наукових проектів для їхньої участі в конкурсі здійснюється за формальними ознаками (відповідність поданих документів умовам конкурсу). За результатами попередньої експертизи дирекція ДФФД приймає рішення щодо реєстрації запиту та повідомляє його керівнику проекту, за яким подано запит. Підставою для відмови в реєстрації запиту, що бере участь у конкурсі, може бути невідповідність змісту наукового проекту визначеним ДФФД науковим напрямам або затвердженим вимогам щодо оформлення та терміну подання запиту.
6.2.6. Рішення Ради ДФФД про результати конкурсу наукових проектів доводяться до відома науковим установам, вищим навчальним закладам, вченим - переможцям конкурсу. Керівники проектів отримують повідомлення про результати конкурсу за наданими ними електронними адресами. Протокольні рішення Ради ДФФД розміщуються також на веб-сторінці Фонду.	6.2.6. Рішення Ради ДФФД про результати конкурсу наукових проектів доводяться до відома науковим установам, вищим навчальним закладам, вченим – учасникам конкурсу. Керівники всіх поданих на конкурс проектів отримують повідомлення про результати конкурсу за наданими ними електронними адресами. Назви та анотації проектів-переможців, а також протокольні рішення Ради ДФФД розміщуються на веб-сторінці Фонду.
7.5. Умови продовження робіт за проектом	
7.5. Щодо конкурсних наукових проектах визначаються терміни їх виконання, які можуть бути змінені. Рішення про продовження фінансування робіт за проектом на черговий рік (у межах указанного терміну виконання) приймається ДФФД на основі обсягів державного бюджету на даний рік та експертного розгляду щорічних наукових і фінансових звітів. Своєчасне подання керівником проекту щорічних і	7.5. Щодо конкурсних наукових проектів визначаються терміни їх виконання, які можуть бути змінені. Рішення про продовження фінансування робіт за проектом на черговий рік (у межах указанного терміну виконання) приймається ДФФД на основі обсягів державного бюджету на даний рік та експертного розгляду щорічних наукових і фінансових звітів. Своєчасне подання керівником проекту щорічних і

підсумкових звітів (у тому числі і при достроковому завершенні проекту) – обов'язкова умова ДФФД. У разі негативного експертного висновку за звітами фінансування проекту може бути припинено Радою ДФФД достроково на підставі її рішення. Рішення Ради ДФФД є остаточним. Претензії за підсумками розгляду звітів не приймаються. Керівники проектів, що не надали звіти в установлений термін, а також керівники тих проектів, фінансування яких було припинено достроково, на три роки позбавляються права брати участь у конкурсах ДФФД.

підсумкових звітів (у тому числі і при достроковому завершенні проекту) – обов'язкова умова ДФФД. Результати експертного оцінювання звітів доводяться до відома керівників проектів. У разі негативного експертного висновку за звітами фінансування проекту може бути припинено Радою ДФФД достроково на підставі її рішення. Рішення Ради ДФФД є остаточним. Керівники проектів, що не надали звіти в установлений термін, а також керівники тих проектів, фінансування яких було припинено достроково з причини негативного експертного висновку за звітами фінансування проекту, на три роки позбавляються права брати участь у конкурсах ДФФД.

Цитовані джерела:

[1] European Science Foundation (ESF) – European Peer Review Guide.

http://www.esf.org/fileadmin/Public_documents/Publications/European_Peer_Review_Guide_01.pdf

[2] German Research Foundation (DFG) – DFG Guidelines for the Written Review.

http://dfg.de/formulare/10_20/10_20_en.pdf

[3] Российский фонд фундаментальных исследований (РФФИ) – Положение о порядке проведения экспертизы в конкурсах РФФИ.

http://www.rfbr.ru/rffi/getimage/Положение_о_порядке_проведения_экспертизы_в_конкурсах_РФФИ/?objectId=1897095

[4] The Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO) – NWO Regulation on Granting. [http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo-](http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo-en/common/documentation/application/nwo/legal/nwo-regulation-on-granting-may-2011/NWO%2BRegulation%2Bon%2BGranting_January_2014_20140821.pdf)

[en/common/documentation/application/nwo/legal/nwo-regulation-on-granting-may-2011/NWO%2BRegulation%2Bon%2BGranting_January_2014_20140821.pdf](http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo-en/common/documentation/application/nwo/legal/nwo-regulation-on-granting-may-2011/NWO%2BRegulation%2Bon%2BGranting_January_2014_20140821.pdf)

[5] Alexander von Humboldt Foundation – Information for Independent Peer Reviewers. http://www.humboldt-foundation.de/pls/web/wt_show.text_page?p_text_id=1799

**З повагою
голова Ради**

Ю. П. Кращенко